

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA
Företagsekonomiska institutionen
B-uppsats VT-05
Företagande och företagsamhet
Handledare: Ted Modin

södertörns
högskola

UNIVERSITY COLLEGE

Kvinnan som företagare

- vem är hon och vilka är hennes motiv

Grupp 24:

Nina Persson 820910
Martina Sjösten 801015
Karin Ståhlberg 730926
Samantha Valdemarsson 811029

Abstract

Vi har under en femveckorsperiod gjort en studie om kvinnors företagande. Vi vill ta reda på hur företagarskan ser ut samt vilket eller vilka de vanligaste motiven är till att hon startar eget företag.

En kvalitativ undersökning har gjorts där tio kvinnor intervjuats utifrån ett standardiserat frågeformulär. De intervjuade kvinnorna är mellan 30 och 60 år, de är verksamma i tjänste- och servicesektorn. De flesta bedriver sin verksamhet i Stockholmsregionen.

Resultatet av undersökningen presenterar en generaliserad bild av hur den kvinnliga företagaren ser ut. Hon är i 50-årsåldern, högutbildad, verksam inom tjänstesektorn, utan anställda. Hennes främsta motiv till att starta eget företag är att få bestämma själv. De motiv vi kartlagt som de främsta överensstämmer med tidigare forskning vi studerat.

Innehåll

Abstract	2
1 Bakgrund	4
1.2 Problemformulering	5
1.3 Syfte	6
1.4 Avgränsning	6
1.5 Begrepp	6
2 Metod	7
2.1 Datainsamling	7
3 Tidigare forskning	8
3.1 Inledning	8
3.2 Cathrin Thuné	8
3.3 Elisabeth Sundin och Carin Holmquist	9
3.4 Eva Javefors Grauers	10
4 Syntes	11
5 Empiri	12
6 Resultat	13
6.1 Motiv	13
6.2 Drömmar och farhågor	13
6.3 Fördelar och nackdelar	13
6.4 Vilka egenskaper krävs?	14
6.5 Ta beslutet igen?	14
7 Analys	16
8 Slutsats	19
8.1 Författarnas kommentarer	20
Käll- och litteraturförteckning	21
Internet	21
Bilaga 1	23
Frågeformulär till den kvalitativa undersökningen	23
Bilaga 2	24
Population	24
Intervjusvar	24
Bilaga 3	29
Resultat av intervjuer	29

1 Bakgrund

Företagandet bland kvinnor i Sverige är relativt lågt jämfört med andra europeiska länder.¹ I Europa har Portugal högst andel kvinnliga företagare och därefter följer Finland och Holland.²

Med ett större företagande skapas fler arbetstillfällen, vilket i sin tur leder till ökad tillväxt och välbefinnande i Sverige.³

Antalet företagare minskar dock, både de manliga och kvinnliga. De manliga företagarna har minskat med 5,7 procent sedan 1995 och de kvinnliga med hela 12 procent.⁴ Global Entrepreneurship Monitor (GEM) är ett internationellt forskningsprojekt som undersöker hur det entreprenöriella klimatet skiljer sig i olika länder.⁵ De har undersökt det genomsnittliga nystartandet av företag i 37 länder i hela världen, där man kom fram till att svenska kvinnor hälften så ofta startar företag jämfört med genomsnittet.⁶ Detta konstateras även i en granskning gjord av TCO, där man kommer fram till att intresset för att starta företag är bland kvinnor 22 procent medan männen ligger på 35 procent.⁷

För att ge en bra överblick i ämnet, kvinnligt företagande, börjar vi med att uppge lite fakta och statistik över hur det ser ut och har sett ut de senaste åren.

- Under 2003 startades 36 771 företag i Sverige.⁸ Av dessa nystartade företag startades drygt 30 procent av kvinnor, både 2002 och 2003.⁹
- Störst företagsamhet i relation till män, har kvinnorna på Gotland, trots att Gotlands län är det län som har haft minst antal nystartade företag de senaste åren. ”För varje 100 nya företag som startades av en man startades det 70 företag av en kvinna.”¹⁰ Vilket motsvarar 41 procent kvinnlig företagsamhet. Samma år, 2003, uppmätte man

---

¹ Wikner. 2003, s. 5

² Wikner. 2003, s. 5

³ Dahlman. 2004, s. 2

⁴ Dahlman. 2004, s. 3

⁵ Institutet för entreprenörskap- och småföretagsforskning, <http://www.esbri.se/forskning.asp?link=gem>

⁶ Dahlman. 2004, s. 4

⁷ Morild. 2004, s. 3

⁸ Nyföretagande i Sverige 2002 och 2003. 2004, s. 3

⁹ Nyföretagande i Sverige 2002 och 2003. 2004, s. 20-21

¹⁰ Nyföretagande i Sverige 2002 och 2003. 2004, s. 20-21

den lägsta noteringen i Jönköpings län, där kvinnornas företagsamhet var 37 procent.¹¹

- 64 procent av kvinnorna och 65 procent av männen startar företag inom tjänstesektorn.¹²
- Andelen kvinnor med eftergymnasial utbildning som blev nyföretagare 2002 och 2003, uppgick till 57 procent, vilket kan jämföras med männen där siffran uppgick till 47 procent.¹³
- Enskild näringsidkare är bland kvinnor den vanligaste företagsformen, då 60 procent av de kvinnliga företagarna väljer denna form. Endast 40 procent av männen väljer detta.¹⁴

Varje år tar alltså cirka 11 000 kvinnor i Sverige beslutet att starta eget.¹⁵ Vi frågar oss då hur den svenska kvinnliga företagaren ser ut?

Generellt sett är kvinnors företag mindre än mäns och de flesta driver sin verksamhet utan anställda och partners. Det är fler kvinnor än män som driver företag på deltid och de flesta startar verksamheten inom samma bransch som de tidigare varit anställda. 50 procent av kvinnornas företag räknas till den minsta storleksordningen, det vill säga att de har upp till fyra anställda.¹⁶ *”Bland kvinnorna är det Stockholms län som dominerar med ett dubbelt företagande per kvinna i åldern 25-64 år som i de flesta andra län.”*¹⁷

1.2 Problemformulering

Hur ser en kvinnlig företagare ut generellt? Vad har hon för bakgrund, i vilken ålder är hon och i vilken bransch är hon verksam? Vad är det som gör att kvinnor startar egna företag? Är det en önskan om att få större inflytande över sin arbetssituation, kunna förverkliga sina idéer eller är det ett sätt att ta sig ur arbetslöshet? Vår frågeställning blir därmed;

Vem är företagerskan och vilket/vilka är hennes främsta motiv till att starta eget företag?

---

¹¹ Nyföretagande i Sverige 2002 och 2003. 2004, s. 20-21

¹² Bünger. 2004, s. 11

¹³ Nyföretagande i Sverige 2002 och 2003. 2004 s. 26, 27, 29

¹⁴ Bünger. 2004, s. 10

¹⁵ 30 % av 36 771 nystartade företag, ger 11 031.

¹⁶ Dahlman. 2004, s. 3

¹⁷ Wikner & Fölster. 2004, s. 2

1.3 Syfte

Syftet med denna uppsats är att få en inblick i vad som driver kvinnor att starta eget, vilka är deras främsta motiv. Samtidigt vill vi undersöka om det finns några gemensamma drag hos dessa kvinnor, för att se om det finns en ”typisk” kvinnlig företagare.

1.4 Avgränsning

Det finns många olika aspekter som man kan undersöka vad gäller kvinnligt företagande, till exempel hur motiven skiljer sig åt mellan kvinnor och män och varför det startas så pass få företag av kvinnor i Sverige. Vi väljer dock att endast undersöka vilka de främsta motiven är till att kvinnor startar eget. Vi begränsar oss till att endast intervjua kvinnor, och inte båda könen. De kommentarer som rör mäns motiv till att starta eget företag är alltså antaganden utifrån kvinnornas intervjuvar.

1.5 Begrepp

Vi har använt oss av nedanstående begrepp i vårt arbete.

Tjänstesektor – Hit räknar vi konsulter (redovisningskonsulter, datakonsulter och andra konsultverksamheter) och försäkringskvinnor.

Servicesektor – Alla yrken som har med service att göra, t ex frisörer, butiksägare och hotell och restaurangbranschen.

Mindre stad – Alla städer utom Stockholm, Göteborg och Malmö.

Landsort – Orter med max 15 000 invånare.

2 Metod

Den metod som vi använt oss av för att kunna besvara frågeställningen, är en kvalitativ undersökning där vi genomfört strukturerade intervjuer. Vi valde den kvalitativa ansatsen för att få en tydlig och allmän bild, då vi tror oss få mer information än om vi valt en kvantitativ ansats. Vi tror oss få en ökad förståelse och en fördjupad insikt i den kvinnliga företagaren och även dra paralleller till tidigare forskning.

En kvalitativ ansats ger oss möjlighet att tolka resultatet på ett sätt som inte hade varit möjligt med en kvantitativ undersökning. En kvantitativ ansats ger mer statistisk information och för detta arbete skulle det göra data svårare att bearbeta. I en kvantitativ undersökning använder man sig av olika svarsalternativ, utarbetade av författarna, som måste rangordnas. I vår undersökning skulle detta ha resulterat i att motiv som författarna inte tänkt på, inte skulle upptäckas. Detta kan resultera i att undersökningen blir missvisande.

Valet av strukturerade intervjuer gjordes för att direkt kunna se likheter och skillnader mellan kvinnorna. Populationen är personer i uppsatsgruppens bekantskapskrets. Där ingår individer som idag aktivt driver företag och de som har drivit eget företag.

2.1 Datainsamling

Det mesta av materialet har vi funnit på ITPS (Institutet för tillväxtpolitiska studier) och NUTEK:s (Verket för näringslivsutveckling) hemsidor. Därifrån har vi sedan kunnat gå vidare till olika rapporter som vi kunnat studera, antingen i digital eller tryckt version.

Det går att finna en mängd information om kvinnligt företagande. Däremot inte lika mycket om just varför man startar, och vad det är som får kvinnor att ta steget att bli egna företagare. Den litteratur vi hittat och finner relevant återfinns under rubriken 3 Tidigare forskning.

3 Tidigare forskning

3.1 Inledning

Den forskning vi finner mest relevant för området är en rapport från NUTEK (R1997: 33) skriven av Cathrin Thuné. Rapporten behandlar bland annat, varför några kvinnor från Lund valt att starta eget, ”För att få bestämma själv... Varför några Lundakvinnor startat företag”.

Förutom Thuné är följande två undersökningar också relevanta; Elisabeth Sundins och Carin Holmquists studie från 1989, ”Kvinnor som företagare, osynlighet, mångfald, anpassning - en studie”, och även Eva Javefors Grauers studie från 2004, ”Kvinnors företagande, en avspegling av samhället”.

3.2 Cathrin Thuné

Thunés undersökning har till syfte ”att ge information om vilka förhållanden som kan påverka kvinnors beslut att starta och driva egen verksamhet /.../”.¹⁸ Hon har intervjuat 24 kvinnor under 1996 i Lunds kommun som har registrerat företag, varav 17 kom igång med sin verksamhet. Undersökningen kompletteras med intervjuer av fem rådgivare, så kallade egenstartsrådgivare, och revisorer.

Två av intervjufrågorna är mer relevanta för vår studie än resterande. Svaren på frågorna är uppdelade i företag som kom igång med sin verksamhet och företag som inte kom igång. Vi finner det mest betydelsefullt att kommentera de som kom igång med sin verksamhet.

Frågorna var;

- ”Vad var det största skälet till att du tog steget?
- Skulle du ha startat företag i vilket fall som helst?”¹⁹

Thunés slutsats är att det största skälet till att kvinnorna tog steget, var att få bestämma själv (som titeln antyder). Hon påpekar också att det sällan bara var ett skäl, utan en kombination av flera. Thuné delar in faktorerna i dragande och drivande. ”De dragande är positiva, lockande faktorer, såsom att få bestämma sina arbetstider och arbetsuppgifter själv. De drivande är yttre negativa faktorer som pockar och tryter på, till exempel arbetslöshet och

---

¹⁸ Thuné, 1997, s. 40

¹⁹ Thuné, 1997, s. 52

vantrivsel på jobbet.”²⁰ Hon ser dock ett problem med denna indelning då en faktor kan vara både positiv och negativ. Till exempel nämns arbetstider, friheten att bestämma själv är dragande, men anpassandet till andra (familj/barn) kan anses drivande.

Thuné kommer också fram till att 13 av de 17 kvinnor som kom igång med sina företag, svarat nej på frågan om de skulle ha startat i vilket fall som helst. Vi tolkar det som att Thuné utgår ifrån omständigheterna kring starten i denna fråga. Dessa omständigheter kunde vara att några av kvinnorna startat för att överta en verksamhet efter exempelvis sin far, någon hade blivit påverkad av sin make, en del skulle hellre vara anställda än egna företagare. Det nämns också att om de hade trivts på jobbet, skulle de inte ha startat eget.

3.3 Elisabeth Sundin och Carin Holmquist

På 1980-talet gjordes av Elisabeth Sundin och Carin Holmquist en kartläggning över kvinnligt företagande.²¹ Studien var ett försök att sammanställa de skillnader som fanns mellan kvinnligt och manligt företagande. Man menade att de befintliga entreprenörskapsteorierna bara utgick ifrån männens synvinkel, och att dessa måste ses över för att även kunna omfatta kvinnliga företagare. I sin studie kom de fram till att det bland kvinnliga företagare fanns en stor variation, vad gällde bransch, civilstånd, barnantal och bostadsort. Den ”typiska” kvinnliga företagaren existerade inte.²² I studien visade det sig även att de kvinnor som hade egna företag hade stor yrkesstolthet, och att dessa kvinnor hade större självkänsla och kände att de hade mer frihet än andra kvinnor.²³ Ett återkommande moment i Sundins och Holmquists studie är att de förklarar det kvinnliga företagandet med tre nyckelord; osynlighet, mångfald och anpassning, vilket även framgår av dess titel, ”Kvinnor som företagare, osynlighet, mångfald, anpassning - en studie”.²⁴

Sundin och Holmquist delade in de motiv som kvinnorna hade till att starta eget, i positiva pullfaktorer och negativa pushfaktorer. Där exempel på pullfaktorer, ”positivt lockande”²⁵, är förhoppningar att få högre inkomster, att förverkliga sig själv och att slippa ta order från andra. Exempel på pushfaktorer, ”negativt tvingande”²⁶, var främst arbetslöshet, och det

---

²⁰ Thuné, 1997, s. 7

²¹ Javefors Grauers. 2004, s. 17

²² Forum för småföretagarcentrum, http://www.fsf.se/23200_FEM_2005.pdf

²³ Javefors Grauers. 2004, s. 26

²⁴ Forum för småföretagarcentrum, http://www.fsf.se/23200_FEM_2005.pdf

²⁵ Javefors Grauers. 2004, s. 29

²⁶ Javefors Grauers. 2004, s. 29

kunde även röra sig om att man ärver ett företag av sina föräldrar eller att man gifter in sig i ett företag.²⁷ ”Kvinnornas pullfaktorer var mycket starka. De ville skapa något eget och bestämma över sitt eget liv.”²⁸ Sundin och Holmquists push- och pullfaktorer är direkt parallella med Thunés klassificering av motiven i drivande och dragande faktorer. Thunés dragande motiv kan likställas med Sundin/Holmquists pullfaktorer och Thunés drivande motiv med pushfaktorerna.

3.4 Eva Javefors Grauers

En studie, som delvis baserades på Sundins och Holmquists studie, gjordes av Eva Javefors Grauers. Hon studerade nio kvinnors företagande i Gnosjö och Jönköping, och jämförde dessa kvinnors motiv till att välja det egna företaget. I sin studie klassificerade hon kvinnornas motiv och använde sig av Sundins och Holmquists push- och pullfaktorer. Javefors Grauers kom i sin undersökning fram till att det var vanligast att kvinnornas motiv styrdes av pushfaktorer i Gnosjö. I tre av fem fall rörde det sig om att man tog över föräldrarnas företag tillsammans med sin man, medan det i Jönköping var vanligare att pullfaktorer styrde valet. Bland pullfaktorer hos kvinnorna i Jönköping rörde det sig om att skapa sig något eget, att man ville prova egna idéer och utvecklas kunskapsmässigt. Javefors Grauers förklarar skillnaderna i motiven mellan de båda orterna med att småföretagandet var mer utbrett i Gnosjö än i Jönköping. I Gnosjö var det vanligare att man tog över ett familjeföretag när föräldrarna inte längre kunde driva det.

När man såg till kvinnornas motiv till att starta eget företag, fanns det alltså regionala olikheter. Motiven i Gnosjö och Jönköping skiljde sig åt, men Javefors Grauers menar även att det fanns olikheter beroende på bransch.²⁹

---

²⁷ Javefors Grauers. 2004, s. 51

²⁸ Javefors Grauers. 2004, s. 31

²⁹ Javefors Grauers. 2004, s. 51

4 Syntes

Två undersökningar kommer fram till att det största motivet till att kvinnor startar eget, är att få bestämma själv. Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) kommer fram till att det främsta motivet är att få arbeta självständigt och att få förverkliga sina idéer. Det senare är den starkaste bland kvinnor med 30 procent.³⁰

Enligt vår mening är att arbeta självständigt något som utmynnar i att bestämma själv. Siffrorna från ITPS grundar sig på en statistisk undersökning från SCB (Statistiska Central Byrån) och de andra två studierna är gjorda av forskare (Thuné och Javefors Grauers) på olika platser (Lund respektive Jönköping/Gnosjö). Man kan ändå se tydliga likheter i slutsatserna, vi tar inte för givet att de menar samma sak men det går att dra paralleller mellan de olika undersökningarna.

Vår hypotes blir att undersöka om motivet att få bestämma själv, som enligt ITPS är det främsta motivet, stämmer eller om vi kan finna andra motiv.

---

³⁰ Nyföretagande i Sverige 2002 och 2003. 2004, s. 30

5 Empiri

Undersökningen har utförts genom intervjuer med tio kvinnor ur uppsatsgruppens bekantskapskrets och som driver eller har drivit egna företag. De flesta intervjuerna skedde via telefon och e-post. Intervjuerna var strukturerade på förhand, det vill säga formulären var desamma för alla intervjuer.

5.1 Population

- Kvinnorna är i varierande åldrar mellan 30 och 60 år.
- Fem av tio intervjuade är i åldern 51-60 år.
- Tre av tio är i åldern 31-40 år.
- Två av tio är mellan 41-50 år.

- Sju av tio är verksamma i Stockholm.
- Två av tio är verksamma i en mindre stad i Sverige.
- En av tio är verksamma i en landsort.

- Sex av tio har sin verksamhet inom tjänstesektorn.
- Resterande fyra av tio bedriver sin verksamhet inom servicesektorn.

- Fyra av tio har studerat på högskola/universitet och lika många har en annan eftergymnasial utbildning.
- En av tio har endast grundskoleutbildning och samma antal har gymnasieutbildning.

- Fem av tio har aktiebolag.
- Fyra av tio bedriver enskild firma.
- En av tio har handelsbolag.

- Fem av tio driver sin verksamhet utan anställda.
- Två av tio har en anställd.
- En av tio har två anställda och samma antal har 40 anställda.

- Sju av tio har bedrivit sin verksamhet i över sex år.
- Två av tio har bedrivit sin verksamhet i ett år eller mindre.
- En av tio har haft verksamheten i 3 år.

6 Resultat

6.1 Motiv

Kvinnornas främsta motiv till att starta eget företag är att få bestämma själv (sex av tio). Andra motiv som nämns är bland annat att tjäna pengar och att få en större frihet. Kvinnorna har tillfrågats om de tror att det finns skillnader mellan kvinnors och mäns motiv. Sex anser att det föreligger olika motiv till varför kvinnor respektive män startar eget. Några anledningar som nämns är att kvinnor söker trygghet och prioriterar familjen. Däremot drivs männen av viljan att tjäna pengar, enligt kvinnorna, och männen är mer inriktade på att göra karriär.

Det startas färre företag av kvinnor i dagens Sverige jämfört med männen och kvinnorna anser att detta främst beror på att kvinnor har svårare att kombinera arbete och familj. De svarar även att män har bättre självförtroende, kvinnor anses vara mer osäkra och männen anses ha en större drivkraft, när det gäller att göra karriär och att tjäna pengar.

6.2 Drömmar och farhågor

Sex av tio hade inte tidigare tänkt eller drömt om att starta eget. Det var *”något som bara hände”*, ett naturligt beslut eller att man hade tröttnat på sitt tidigare arbete.

Sju av tio hade farhågor innan starten. Exempel på farhågor var;

- att inte lyckas,
- få problem med lönsamheten,
- att inte kunna få tillräckligt med kunder,
- stress och tidsbrist.

En av de tillfrågade nämnde sin rädsla att inte få ekonomin att gå runt och att hon innan starten gjorde storkök för att vara säker på att hon åtminstone hade mat på bordet. Det visade sig sen att hennes farhåga var obefogad, hon hade mat i frysen fram till jul (startade verksamheten under sommaren). Att farhågan var obefogad visades sig i fem av sju fall.

6.3 Fördelar och nackdelar

Att driva eget företag har både för- och nackdelar, några av de fördelar respektive nackdelar som respondenterna anser med att driva eget, ses i nedan tabell;

Fördelar

Bestämma själv (nio av tio).
Frihet (tre av tio).
Bevisa för sig själv (två av tio).

Nackdelar

Ovisshet (två av tio).
Sårbarhet (två av tio).
Kundberoende (två av tio).
Höga skatter (två av tio).

Med ovisshet menas att man som egen företagare har liten kontroll över framtiden, det finns en ständig osäkerhet. Sårbarheten tar sig uttryck i att entreprenören inte kan vara sjuk eller frånvarande en längre tid. Beroendet av kunder ses ibland som krävande, att det mer eller mindre är kunderna som styr verksamheten, inte företagerskan själv.

6.4 Vilka egenskaper krävs?

Alla intervjuade hävdar att det krävs speciella egenskaper eller förutsättningar för att vara en god företagare. De anser att de viktigaste egenskaperna är;

- att vara driftig,
- att ha ett gott ekonomiskt sinne,
- att vara duktig på sin sak,
- att ha god kommunikationsförmåga.

Det är, enligt respondenterna, även viktigt att ha en utbildning inom ledarskap och ekonomi för att kunna driva en verksamhet. Andra egenskaper som nämns är att vara handlingskraftig samt att vara duktig på att organisera. Undersökningen innefattade även en fråga om vilka egenskaper kvinnorna anser att de själva har.

- Tre av tio tycker att de har god social förmåga.
- Lika många anser att de har ett gott ekonomiskt sinne.

Det anser sig även vara;

- ärliga,
- öppna,
- kommunikativa,
- driftiga,
- tuffa,
- orädda,
- självgående.

6.5 Ta beslutet igen?

Nio av tio tillfrågade svarade ja på frågan om de skulle ta beslutet att starta eget igen. Anledningarna som nämns är varierande, nedan följer några av dem;

- Att de vill bestämma själv.
- Att det passar dem att vara egna företagare.
- Möjlighet att tjäna pengar och ha större frihet.
- Roligt med kundkontakt.
- Lärt sig mycket.
- Bara positiva erfarenheter.
- Nya utmaningar inom andra branscher.

7 Analys

Syftet med denna uppsats är att få en inblick i vad som driver kvinnor att starta eget, vilka som är deras främsta motiv. Samtidigt vill vi undersöka om det finns några gemensamma drag hos dessa kvinnor, för att se om det finns en ”typisk” kvinnlig företagare.

Enligt resultatet från undersökningen finns det olika motiv till att kvinnor startar eget företag. Alla respondenter angav flera motiv, men det återkommande hos majoriteten var att få bestämma själv. En kvinna i vår undersökning svarade så här på frågan om varför hon startat egen verksamhet, ”*Jag ville bestämma själv, inte vara anställd. Ta egna beslut i jobbet. Gillar inte att ha någon som säger åt mig vad jag ska göra*”.

Resultatet av undersökningen och Cathrin Thunés rapport om företagande kvinnor i Lund, stämmer delvis överens. Det som de båda undersökningarna kommer fram till är att det främsta motivet för kvinnor att starta eget är att få bestämma själv och detta skiljer sig inte åt mellan mindre stad och storstad. Vår undersökning kommer fram till samma resultat som Thuné, vars studie gjordes i Lunds kommun, och majoriteten (sju av tio) av vår population är från Stockholm. Detta kan ses som en indikation på att det främsta motivet för alla Sveriges företagande kvinnor är att få bestämma själv. Thuné kommer även fram till att det är en kombination av flera motiv som driver kvinnan till att starta eget företag, detta är också något som visar sig i vårt resultat. Merparten av de intervjuade svarade med flera motiv på frågan vad som fick dem att starta.

Det som skiljer undersökningarna åt, är frågan om kvinnorna skulle ta beslutet att starta eget igen. Thuné frågade sina respondenter om de skulle ha startat verksamheten i vilket fall som helst. Vi tolkar denna fråga som att Thuné ville veta om kvinnorna med den erfarenhet de skaffat sig, skulle startat ändå. Detta kan likställas med vår fråga; *Om du fick chansen att ta beslutet att starta eget företag igen, skulle du göra om det?* Hennes fråga går att tolka på flera olika sätt men detta är vår tolkning. Hon kommer fram till att fåtalet skulle göra det, medan vårt resultat visar att merparten (nio av tio) skulle göra det igen. Detta kan bero på flera orsaker, geografiska (Lund-Stockholm), åldersmässiga (vår population är äldre än Thunés), sociala (civilstånd) eller branschtillhörighet. Vi kan inte urskilja någon tydlig faktor till varför vi har fått så olika resultat, men självklart måste man beakta hur frågan har formulerats.

Vår undersökningen visar att det finns skillnader mellan kvinnor och mäns motiv. För kvinnan är det viktigare att förverkliga sig själv, frigöra sig, vara självständig och oberoende. Kvinnorna anser att männen är mer målinriktade och därmed styrs deras motiv av andra faktorer, som att göra karriär. Att driva eget företag är osäkert, man vet aldrig hur det kommer att gå eller hur framtiden ser ut. De intervjuade anser att det kan vara en orsak till att kvinnor inte i lika stor utsträckning startar eget, eftersom kvinnor (enligt undersökningen) söker trygghet och stabilitet. Den otrygga situation som man kan hamna i som egenföretagare tror respondenterna är en anledning till att kvinnor istället väljer att vara anställda. Som anställd har man en större ekonomisk trygghet genom att du är garanterad lön, semester, sjukersättning, föräldrapenning vid mammaledighet och så vidare.

Sundin och Holmquists studie, som kartlägger skillnaderna mellan kvinnligt och manligt företagande, kommer fram till att den typiska företagskan inte finns. De menar att det finns en för stor variation bland kvinnliga företagare för att kunna säga att "så här ser hon ut". I vårt resultat kan vi dock skönja en bild av hur hon kan se ut, det är en väldigt generaliserad bild som kan vara representativ för alla svenska företagande kvinnor.

Majoriteten av de kvinnor som 2002 och 2003 blev företagare, var enligt ITPS högutbildade. Resultatet av de genomförda intervjuerna visar även de att majoriteten har en eftergymnasial utbildning.

Anmärkningsvärt är att Eva Javefors Grauers i sin studie kom fram till att det fanns skillnader i motiven mellan mindre stad och landsort, det vill säga Jönköping och Gnosjö. Här bör vi dock nämna att anledningen till dessa skillnader kan vara att Javefors Grauers studie endast inriktade sig på dessa två platser. En anledning kan vara att Gnosjö har en tradition av företagande, begreppet "Gnosjöandan" är av många ett känt begrepp. Detta kan vara en anledning till att skillnaderna är så stora. Gnosjö är inte en "vanlig" landsort i dess rätta bemärkelse. För att tydliggöra vad "Gnosjöandan" innebär, följer nedan ett citat från Gnosjö kommuns hemsida;

- ”stort yrkeskunnande
- hög kompetens (men få akademiker)
- hårt arbete – arbetsamhet
- sparsamhet /.../
- nätverk
- samarbete – samverkan /.../
- korta avstånd, mentalt och geografiskt /.../
- totalindustriellt tänkande inom kommunen.”³¹

---

³¹ Gnosjö kommun, <http://www.gnosjo.se/toppmenyn/gnosjoandan.4.16f25a7f729a1a6737fff160.html>

8 Slutsats och diskussion

Forskningsfrågan i vårt arbete är:

Vem är företagerskan och vilket/vilka hennes främsta motiv är till att starta eget företag?

Hypotesen är att fastställa om arbeta självständigt och förverkliga sina idéer är de främsta motiven till att kvinnor startar eget företag. Utifrån vårt resultat drar vi slutsatsen att detta överensstämmer. Resultatet visar att **få bestämma själv** är främsta motivet och detta motiv kan man koppla samman med att arbeta självständigt. Övriga motiv som nämndes är möjligheten att tjäna pengar och frihet i arbetet, dock var ett motiv starkare och mer frekvent än andra, nämligen det att **få bestämma själv**. Vi fick inte något entydigt svar från intervjuerna, fler motiv nämndes flertalet gånger. Resultatet kan jämföras med den tidigare forskning vi studerat, där man kan dra tydliga paralleller till det främsta motivet. Andra studier har varit mer övergripande eller har varit mer inriktade på specifika grupper, vilket ger stor trovärdighet, trots detta är vår slutsats liktydig med tidigare forskningsresultat.

Genom undersökningen har vi fått god insikt i vem den svenska företagerskan är och hur det kom sig att hon startade sitt företag. Utifrån resultatet kommer vi fram till att den svenska företagerskan ser ut på följande sätt;

Hon är i 50-årsåldern, gift, har akademisk utbildning eller annan eftergymnasial utbildning och bor i Stockholm. Hon driver ett aktiebolag som är verksamt inom tjänstesektorn. Hon har inga anställda och har bedrivit verksamheten i mer än sex år. Hon hade inte tänkt starta eget, ”*det bara blev så*”. Främsta motivet till att hon startade eget företag var att hon ville bestämma själv. Hon hade farhågor innan starten men dessa var obefogade. För att bli en god företagare anser hon att det krävs speciella egenskaper som till exempel att vara driftig, ha ett gott ekonomiskt sinne samt att vara duktig på sin sak. Hon anser sig själv ha en god social förmåga, ett ekonomiskt sinne och hon är kommunikativ.

En infallsvinkel som vi tyvärr inte haft möjlighet att utforska, men som hade varit intressant och relevant så här i efterhand, hade varit att undersöka hur företagerskan såg ut vid starten av sin verksamhet. De främsta motiv som vi fått genom intervjuerna är de samma nu som då,

eftersom frågan var utformad på det sättet. Det vi borde ha frågat om för att kunna göra en bild av kvinnan, är hur hennes livssituation var vid det tillfället, professionellt som privat.

Vi kommer också fram till att alla intervjuade utom en skulle ta samma beslut igen om de fick chansen, någon har redan gjort det och en är på god väg. Detta kan vi endast tolka som att ingen har dåliga erfarenheter av att vara kvinna och egen företagare. Vårt intryck av intervjuerna är att majoriteten är nöjda med sin situation och inte ångrar sitt beslut att bli egenföretagare. Det finns många negativa aspekter med att vara egen företagare och flera av dem nämndes även under intervjuerna, men intrycket är att det positiva överväger det negativa.

Det vi förvånades över var att så få hade drömt om att starta eget. Vi hade en bild av att fler kvinnor startade företag för att förverkliga sina drömmar, något som inte bekräftades genom intervjuerna. Tvärtom var det för flera av dem en tillfällighet att just de blev företagare.

8.1 Författarnas kommentarer

Eftersom vi hade begränsat med tid blev också urvalet till populationen lite för fokuserad på åldern 50-60 år. Även yngre åldrar var representerade men inte i lika stor utsträckning.

Vi var snabba i vår formulering av frågeformulär, vilket i slutändan gjort att vi har svar på frågor vi inte använder i uppsatsen och vi saknar en del frågor som vi borde ha ställt.

Vi lämnar till någon annan att undersöka orsakerna till att inte fler kvinnor blir företagare, eftersom vi kommer fram till att så många som nio av tio kan tänka sig att göra det igen.

Käll- och litteraturförteckning

Morild, Karin. 2004. *Starta eget – bara för män?*

TCO granskar 2004.

Thuné, Cathrin. 1997. *För att få bestämma själv... Varför några Lundakvinnor startat företag.*

Rapport från NUTEK 1997.

Internet

Bünger, Anna. 2004. *Kvinnors och mäns företagande.*

Rapport från NUTEK, oktober 2004.

http://www.nutek.se/content/1/c4/01/97/kv&m_statistik.pdf Hämtad 050512.

Dahlman, Carolin. 2004. *Kvinnors företagande.*

Rapport från Svenskt Näringsliv.

[http://sn.svensktnaringsliv.se/sn/publi.nsf/Publikationerview/19413983A149AFF7C1256E75002F033D/\\$File/PUB200404-003-1.pdf](http://sn.svensktnaringsliv.se/sn/publi.nsf/Publikationerview/19413983A149AFF7C1256E75002F033D/$File/PUB200404-003-1.pdf) Hämtad 050519.

Forum för småföretagarcentrum,

http://www.fsf.se/23200_FEM_2005.pdf Hämtad 050512.

Gnosjö kommun,

<http://www.gnosjo.se/toppmenyn/gnosjoandan.4.16f25a7f729a1a6737fff160.html>
Hämtad 050526.

Institutet för entreprenörskap- och småföretagsforskning.

<http://www.esbri.se/forskning.asp?link=gem> Hämtad 050524.

Javefors Grauers, Eva. 2004. *Kvinnors företagande, en avspegling av samhället.*

Rapport från NUTEK 2004

http://fm2.nutek.se/forlag/pdf/r_2004_03.pdf Hämtad 050512.

Nyföretagande i Sverige 2002 och 2003. 2004.

Rapport från ITPS, Institutet för tillväxtpolitiska studier.

http://www.itps.se/pdf/S2004_008.pdf Hämtad 050512.

Sundin, Elisabeth & Holmquist, Carin. 1989. *Kvinnor som företagare, osynlighet, mångfald, anpassning - en studie.* Genom Javefors Grauers, Eva.

http://fm2.nutek.se/forlag/pdf/r_2004_03.pdf Hämtad 050512.

Wikner, Göran. 2003. *Fina flickor startar inte företag.*

Rapport från Svenskt Näringsliv.

[http://sn.svensktnaringsliv.se/SN/Publi.nsf/AutonomyPublikation/cb6fe9188004a712c1256d1d004bc90d/\\$FILE/PUB200305-002-1.pdf](http://sn.svensktnaringsliv.se/SN/Publi.nsf/AutonomyPublikation/cb6fe9188004a712c1256d1d004bc90d/$FILE/PUB200305-002-1.pdf) Hämtad 050516.

Wikner, Göran & Fölster, Stefan. 2004. *Allt färre kvinnliga företagare.*

Rapport från Svenskt Näringsliv.

[http://sn.svensktnaringsliv.se/sn/publi.nsf/Publikationerview/DC8C14CECD3D9B52C1256E4D004B1568/\\$File/PUB200403-006-1.pdf](http://sn.svensktnaringsliv.se/sn/publi.nsf/Publikationerview/DC8C14CECD3D9B52C1256E4D004B1568/$File/PUB200403-006-1.pdf) Hämtad 050526.

Bilaga 1

Frågeformulär till den kvalitativa undersökningen

- 1) *Vad fick dig att starta eget företag? Var det exempelvis för att du gått arbetslös en längre tid, för att du hade en stark vilja att bestämma själv etc.*
- 2) *Tror du att kvinnors och mäns motiv till att starta eget företag skiljer sig på något sätt? Motivera ditt svar.*
- 3) *Hur länge har/var ditt företag /varit/ verksamt?*
- 4) *Har du några anställda, i så fall hur många?*
- 5) *Vilken företagsform (enskild firma, handelsbolag eller aktiebolag) bedriver/bedrev du?*
- 6) *Att starta eget företag, var det något du länge hade tänkt på/drömt om?*
- 7) *Hade du några farhågor innan du startade ditt företag? I så fall vilka? Inträffade någon av dessa farhågor?*
- 8) *Vilka för- respektive nackdelar anser du att det finns med att vara egen företagare?*
- 9) *Var det som du förväntade dig att driva eget? Motivera ditt svar.*
- 10) *Anser du att det krävs några speciella förutsättningar/egenskaper för att kunna driva ett eget företag? Vilka?*
- 11) *Vilka egenskaper har du som gör dig till en bra egen företagare?*
- 12) *Hur tycker du att förutsättningarna är för att starta eget företag i Sverige? Skiljer Sverige från andra länder?*
- 13) *Det startas i Sverige idag betydligt färre företag av kvinnor än av män, vad tror du är anledningen till det?*
- 14) *Vad hände/händer med ditt företag när du slutat/slutar?*
- 15) *Om du fick chansen att ta beslutet att starta eget företag igen, skulle du göra om det? Motivera ditt svar.*

Bilaga 2

Population

- 55 år, mindre stad, inom tjänstesektorn
- 45 år, Stockholm, inom servicesektorn
- 46 år, Stockholm, inom tjänstesektorn
- 57 år, Stockholm, inom tjänstesektorn
- 55 år, landsort, inom servicesektorn
- 55 år, Stockholm, inom tjänstesektorn
- 55 år, Stockholm, inom tjänstesektorn
- 38 år, Stockholm, inom servicesektorn
- 40 år, Stockholm, inom tjänstesektorn
- 30 år, mindre stad, inom servicesektorn

Intervjusvar

Fråga 1)

- Jag ville bestämma själv, inte vara anställd. Ta egna beslut i jobbet. Gillar inte att ha någon som säger åt mig vad jag ska göra.
- Tjäna mer pengar och frihet. Jag ville bestämma själv över mitt arbete.
- Fick ett erbjudande som jag nappade på. Ville trygga min egen framtid.
- Stark vilja att bestämma själv.
- Det var för att jag gifte mig och fick barn, och tyckte att det passade att ha ett företag hemma och samtidigt ta hand om mina barn, då kunde jag bestämma mina egna tider. Jag har en salong i en del av hemmet, tyckte även att det var lockande att kunna bestämma själv över rörelsen.
- Stark vilja att bestämma själv, vara oberoende.
- Stark vilja, chefen var hopplös även andra anställda. Chefen var dålig på personalpolitik.
- Dels att ha gått arbetslös en längre tid och vilja att ha något eget.
- Tjäna extra pengar.
- Arbetsplatsen jag fick jobb på krävde att man var egen företagare.

Fråga 2)

- Kvinnor söker mer trygghet, prioriterar kanske en dröm som de haft sedan de var unga. Män prioriterar chansen att tjäna mer pengar och har nog en större vilja att bestämma själv.
- Nej, i grund och botten är det nog samma drivkrafter.
- Ja, män är mer ute efter att tjäna mycket pengar. Kvinnor ser efter personalen mer, och behöver mer trygghet.
- Nej, ingen skillnad, ungefär lika.
- Nej, tror inte att motiven skiljer sig.
- Ja, kvinnan brinner för sin idé och vill förmedla den till andra. Hon är försiktig, ser inte bara att man kan tjäna pengar, men att det går runt, och det tar tid! Hon är bara engagerad.
- Ja, kvinnor är försiktigare och vågar inte på samma sätt. Kvinnor gör inga halsbrytande affärer.
- Ja, tror att kvinnor tycker det kan vara lite mer hobbyaktigt, något man tycker är roligt, medan män gör det för att tjäna pengar.
- Ja, män är mer för karriären än kvinnor.
- Det borde inte vara så, men jag tror ändå att det är många män som har en större drivkraft när det gäller egna företag och startar för att tjäna mycket pengar och för att en dag kunna expandera. Jag tror att många kvinnor startar eget för att valet av yrke kräver det.

Fråga 3)

- I 11 år, har haft företaget själv sedan 1994. Hade innan företag med min man i ca 20 år.
- Sedan 1993, dvs i 12 år.
- Sedan 1 mars 2005, men hade jobbat där i 4 år, chefen ville sluta.
- Sen 1993.
- I 32 år.

- 1986.
- 1997, 8 år.
- 3 år.
- 1 år.
- 9 år.

Fråga 4)

- Just nu en person, ska anställa fler.
- 40 personer.
- En anställd, plus mannen som hjälper till.
- Inga anställda.
- Två anställda.
- Inga anställda.
- Inga anställda.
- Inga anställda.
- Inga anställda.

Fråga 5)

- HB.
- AB.
- AB.
- AB.
- Enskild firma.
- AB.
- Enskild firma.
- AB.
- Enskild firma.
- Enskild firma.

Fråga 6)

- Ja, ville inte vara beroende av någon annan ekonomiskt.
- Ja, tänkt lite på det. Drömde mer när man var yngre, men tänkte mest innan jag startade.
- Ja, men jag hade eget redan 1987, enskild firma (en extra inkomst). Men jag tänkte mer för att trygga min framtid och familjen.
- Nej, det kom fort. Blev trött på mitt gamla jobb.
- Nej, det bara blev så. Det var ett naturligt beslut.
- Ja, sen jag gick ut skolan.
- Nej, bara några år, hade gått å funderat.
- Nej, inte länge.
- Nej.
- Nej.

Fråga 7)

- Var rädd att inte klara av det, t ex om det skulle vara lönsamt, var rädd för investeringen jag lagt i företaget. Men som tur är inträffade inte detta.
- Lönsamhet, vi hade något problem med lönsamhet i något år, men vi tog igen förlusten på åtta månader.
- Nej, jag jobbar på konsultbasis. Tar betalt per timme, mina kostnader är lön och sociala avgifter.
- Ja, måste fixa kunder. Inget inträffade, har haft jobb hela tiden trots IT-tiden varit dålig.
- Nej, kände mig fram. Man vet om att det som frisör tar ca fyra år att starta upp en kundkrets, vilket jag var beredd på.
- Ja, att inte lyckas, men jag kände ändå att jag hade trygghet via min man.
- Ja, trodde jag skulle ha svårt att få kunder och med det dålig ekonomi, vilket inte inträffade. Förberedde mig med storkök när jag startade företaget på sommaren, hade mat i frysen till jul!
- Nej, inga. Jag var fullständigt novis och trodde att inget kunde gå fel.
- Ja, att man hamnade i tidsnöd, mycket på ordinarie jobb plus mycket i det egna företaget.
- Det skulle i så fall vara att inte kunna livnära sig på det. Nej!

Fråga 8)

- Fördelar: roligt, har olika sysslor, omväxlande, har ingen chef, kan bestämma själv.
Nackdelar: kan inte vara sjuk, då blir det dubbelt jobb, osäkerhet finns alltid när man driver företag.
- Fördelar: mer frihet, du bestämmer själv, trevligt att tjäna pengar.
Nackdelar: du är bunden, har alltid ansvar, måste vara beredd att rycka in om något händer.
- Fördelar: framtiden tryggad
Nackdelar: stort skattetryck i Sverige, små företag i aktiebolag behöver en revisor, en ytterligare kostnad.
- Fördelar: frihet, får bestämma själv.
Nackdelar: du måste hela tiden vara bättre än andra, kan känna press från omgivning och kunder.
- Fördelar: man bestämmer själv hur man vill jobba, hur mycket och när, vilket i och för sig också kan ses som en nackdel i vissa sammanhang.
Nackdelar: jag har inte haft arbetskamrater då jag alltid jobbat själv, sen har det för mig varit svårt att skilja på privatliv och jobbet.
- Fördelar: frihet under ansvar, fördelar arbetstid efter arbetsbörda, känner stark motivation, kunna påverka sitt eget resultat.
Nackdelar: ovisshet om framtiden, tung skattebelastning när det går bra, i stället för mindre skattebelastning per år för att skapa resurser.
- Fördelar: man kan bestämma själv, styra själv, jobbar man mycket får man bra inkomst.
Nackdelar: man styr ej själv även om man tror det, kunderna styr och man måste alltid vara till hands.
- Fördelar: du bestämmer själv, du har ingen annan än dig själv att bevisa något för.
Nackdelar: slukar för mycket tid och energi.
- Fördelar: Att man kan bestämma själv, inga stämpeltider.
Nackdelar: Mycket mer sårbar, om man t ex blir sjuk.
- Fördelar: Man kan styra mycket själv. Man är sin egen chef.
Nackdelar: Man har inte samma trygghet som en anställd när det gäller lön och semester osv.

Fråga 9)

- Ja, jag tycker det är roligt, speciellt kontakten med människor/kunder.
- Ja, fast det var jobbigare med personalen än vad jag trodde, mycket lagar och papper som ska följas. Kan det nu, så nu är det inte jobbigt.
- Ja, roligt att arbeta.
- Ja, ville att det skulle gå runt och kunna tjäna lite pengar.
- Jag förväntade mig nog inte så mycket. Jag hoppades bara på det utan att reflektera så mycket över det. Har aldrig ångrat mitt beslut.
- Mer positivt och stimulerande än jag trodde. Inget negativt, jag har växt som person, jag har lärt mig att ta beslut är bättre än att inte ta beslut. Man måste våga för att lyckas.
- Ja, startade inom samma yrke som tidigare. Dock var den interna tiden en överraskning, att man måste tömma papperskorgen, beställa kontorsmaterial, sköta sin egen bokföring.
- Nej, det var mycket jobbigare i avseendet att du blir helt uppslukad av jobbet. Man kan aldrig koppla av.
- Det var som förväntat, men med lite mer jobb än väntat, uppdrag var större än jag trott.
- Ja, båda mina föräldrar är egna företagare, så jag har sett på nära håll vad det handlar om.

Fråga 10)

- Ja, man bör vara lite på hugget. Man bör tycka om jobbet, och kunna hantera personal på ett bra sätt, kunna leda personalen till att nå målen. Man måste kunna ekonomi, dvs. kunna bokföring, marknadsföring, kalkyler osv. Man bör ha läst ekonomi på gymnasiet/universitet, lära sig om skatt och sociala avgifter.
- Ja, jag anser att det är en fördel att ha ekonomiexamen, ledarskapsutbildning. Viktigt att kunna leda personalen åt "rätt" håll, viktigt att ha och kunna när man har 40 anställda.
- Ja, man bör ha koll på egen ekonomi, t ex kvitton. Ha insikt i företaget, och vad företaget har råd med. Bör kunna juridiska regler, dvs. lagar och skatter.
- Ja, man måste vara driftig som person, veta vad man vill, och välja rätt bransch i förväg.
- Ja, man måste ha ett ekonomisk sinne, man måste vilja och man får inte vara rädd för att jobba.
- Ja, handlingskraftig, initiativrik, orädd, ärlig, öppen, bra kontakter, och bra kommunikation med omvärlden, nyfiken.
- Ja, att man inte rusar iväg, att man tänker på att pengar behövs längre fram, sparsam, säker på vad man gör. Att man kan branschen.
- Ja, du måste vara driven, handlingskraftig. Man måste kunna driva saker och ting framåt.

- Det är svårt att driva företag vid sidan om ett ordinarie arbete. Man måste vara pushig och driven.
- Man måste vara ekonomisk, driftig och "ha sinne för affärer".

Fråga 11)

- Jag är en generalist, "gillar att analysera försäkringar och kan kommunicera mitt budskap bra till kunderna". Jag är bra på ekonomi, det är mina pengar, "vill ha bra inkomster och lägre kostnader". Gör budget, ändrar t ex hyran, den blev lägre i år, försöker sälja mycket försäkringar.
- Bra på ekonomi, ganska bra på att organisera och bra på att hantera personal.
- Döljer inget för mina medarbetare, förhandlar löner relativt öppet. Vi gör två gånger om året saker tillsammans, jag är med, de är mina kollegor. Trivs.
- Jag är väldigt rutinerad, är driftig, kan fixa nya kunder.
- Jag kan mitt jobb bra och sen tycker jag fortfarande, efter 32 år, att mitt jobb är roligt. Jag har nog bra kundkontakt. Jag brukar säga att som frisör får man även fungera som psykolog, men jag tror att det är den kontakten, plus att man gör ett bra jobb, som gör att kunden blir nöjd. Sen är jag väldigt flexibel, vilket är väsentligt i mitt jobb, man måste vara beredd på att jobba ibland obekväma tider.
- Lätt att ta beslut, vågar satsa, lätt att ta människor, bra affärssinne, tuff i förhandlingar, ärlig, rak och öppen.
- Envis, tuff och modig, självgående, känner mig säker och behöver inte ha någon att luta mig mot.
- Driven och handlingskraftig.
- Seriös, noggrann, fullföljer det jag tar på mig.
- Jag är nog ganska ekonomisk, och har svårt att säga nej i mitt arbete, vilket har genererat i flera kunder och mera pengar.

Fråga 12)

- Vet ej. Jag tror det är bra att vara egen företagare i Sverige. Sverige har ett gott rykte som företagareland.
- Vet ej.
- Vet ej. I Sverige har vi starta eget kurser och starta eget bidrag, det är bra. Det finns hjälp att få i Sverige.
- Klimatet för företagare i Sverige är lite dystert, speciellt för småföretagare. Ingen balans mellan stora och små företag. Men bra med starta eget bidrag.
- Vet ej. Det var ju 100 år sedan jag började, jag kan inte säga hur det ser ut idag för nya företagare.
- Positivt att starta företag i Sverige, företagsvänligt. Positivt med olika starta eget bidrag och lån man kan få (ALMI).
- Tror att förutsättningarna är enklare än man tror, att det är svårare i andra länder.
- Ingen aning.
- Vet ej.
- Vet ej hur det är i förhållande till andra länder. Men jag tycker att Sverige borde satsa mer på företagen och försöka hålla produktionen inom Sverige. Det bidrar till mindre arbetslöshet.

Fråga 13)

- Kvinnor kanske är osäkra, vågar inte lika mycket. Vi söker trygghet. Män har mer självförtroende och vågar mer.
- Du blir väldigt bunden, kvinnor vill skaffa barn, svårt att kombinera barn och jobb samtidigt. Män känner och tycker inte så, kanske av biologiska skäl.
- Män är mer penning galna. De är mer på hugget att tjäna pengar. Kvinnor kanske inte vågar, behöver vara mer trygga.
- Kvinnor uppmuntras kanske inte tillräckligt. Män har det lättare, tråkigt.
- Kvinnor har nog större drivkraft att skapa familj än män. Kvinnor är mer vårdande, vi har mer en ta-hand-om känsla än männen. Män är nog mer egoistiska, om man får säga så, det är viktigare för dem att ha en framgångsrik karriär, och att tjäna pengar. För oss kvinnor är det svårt att få tid över till det om man prioriterar familjen.
- Kvinnor är mer försiktiga, måste veta att det tar tid att lyckas, måste vara nästan 100 % övertygad om sin idé. Män tycker, tror och känner, framförallt ifrågasätter de inte sig själva, kastar sig in i ett nytt projekt med fullständigt självförtroende, ser sig själva som idoler och rika. Medan kvinnan seriöst beaktat sin situation.
- På grund av försiktighet, många kvinnor har barn, och kan inte vara flexibla. När man driver eget företag krävs markservice, någon som sköter hem och barn. Om jag hade haft barn är jag tveksam till om jag hade startat företaget.

- Därför att kvinnor inte har lika bra självförtroende som män, och kvinnor måste göra det dubbel så bra för att bevisa lika mycket.
- Det är inte så tryggt att ha eget företag, osäkert. Jag tror att kvinnor gillar tryggheten med att vara anställd, pension, skaffa barn och liknande saker.
- Jag tror att många kvinnor fortfarande tar ett större ansvar i hemmet än många män, vilket bidrar till att de har mindre tid till egna företag. Sedan tror jag att man som egen företagare är tuff, företagsam och ser sitt arbete som något som tar en stor del av ens tid och det tror jag är lättare för en man.

Fråga 14)

- Ingen aning. Tänker inte sluta på 10-15 år, normalt att man kanske säljer. Vill jobba så länge jag kan, kanske binder jag en i familjen till företaget.
- AB lever inte vidare, men butiken, dvs. rörelsen, säljs vidare.
- Jag hoppas att någon i familjen tar över, eller så säljer jag det till någon seriös.
- Vet ej, kanske utvidgning, håller på några år till själv.
- Vet ej, förmodligen letar kunderna upp en annan frisör.
- Företaget kommer att säljas.
- Försökte få systersonen att ta över kundstocken, men han verkar inte intresserad. Troligtvis kommer det läggas ner. I min bransch har kundkontakten personlig anknytning.
- Sålde företaget.
- Avvecklat.
- Det avslutas bara, ingen kommer att ta över efter mig.

Fråga 15)

- Ja, för att det är roligt. Har lärt mig mycket på det. Tycker det är kul att träffa folk. Jag har haft mycket tur, allt var i rätt tid.
- Ja, frihet och pengar.
- Ja, därför att jag tror på min affärsidé, dvs. hjälpa andra företag med bokföring, deklARATIONER osv.
- Ja, en bra chans att få bestämma själv.
- Det kan jag inte svara på. Men troligen skulle jag kunna tänka mig det.
- Ja, har just gjort det, ville ändra inriktning, söka nya utmaningar och ge järnet i 10 år till.
- Oh ja. Tycker det är bra att vara egen, är nöjd och har bara positiva erfarenheter.
- Ja, utan tvekan. Det passar mig bra att vara egen, tycker inte om auktoriteter.
- Ja, men inte inom samma bransch som tidigare.
- Nej, jag skulle inte göra om det. Jag blir hellre anställd eftersom jag inte i framtiden (pga. barn) kommer att arbeta heltid. Ska det vara lönsamt som egen företagare i mitt yrke, så måste man nog tyvärr arbeta heltid.

Bilaga 3

Resultat av intervjuer

Population: Tio personer

<i>Ålder:</i>	<i>30-40</i>	<i>41-50</i>	<i>51-60</i>
	3 personer	2 personer	5 personer
<i>Ort:</i>	<i>Stockholm</i>	<i>Mindre stad</i>	<i>Landsort</i>
	7 personer	2 personer	1 person
<i>Bransch:</i>	<i>Servicesektor</i>		<i>Tjänstesektor</i>
	4 personer		6 personer
<i>Utbildning:</i>	<i>Grundskola</i>		<i>Gymnasium</i>
	1 person		1 person
	<i>Högskola/Universitet</i>		<i>Annan eftergymnasial utb.</i>
	4 personer		4 personer

Fråga 1)

Den intervjuade angav flera motiv och de viktigaste kommer först.

Bestämna själv:	6 personer
Tjäna pengar:	2 personer
Frihet:	2 personer
Bra affärsidé:	1 person
Trygga framtiden:	1 person
Arbetslöshet:	1 person
Viljan att ha något eget:	1 person
Otrivsel på föregående arbetsplats:	1 person
Kunna vara hemma och ta hand om barn:	1 person
Arbetsplatsen krävde att man var egen företagare:	1 person

Fråga 2)

<i>Ja</i>	<i>Nej</i>
7 personer	3 personer

Ja, på vilket sätt?

- Kvinnan prioriterar familjen, uppfyller sina drömmar och söker trygghet. Männens prioriterar däremot möjligheten att tjäna pengar och få bestämma själv. Vi är olika biologiskt.
- Männens drivs av kraften att tjäna pengar medan kvinnor vill ha trygghet.
- Männens är mer för karriären
- Kvinnor ser det egna företagandet som en hobby. Männens vill tjäna pengar.
- Kvinnor är mer försiktiga, inga halsbrytande affärer.
- Männens har en större drivkraft när det gäller egna företag. De startar företag för att tjäna mycket pengar och för att en dag kunna expanderas. Medan kvinnor startar företag för att valet av yrke kanske kräver det.
- Kvinnan brinner för sin idé och vill förmedla den till andra. Hon är försiktig, ser inte bara att man kan tjäna pengar, men att det går runt, och det tar tid! Hon är bara engagerad.

Nej, på vilket sätt?

- I grund och botten har kvinnor och män samma drivkrafter.

Fråga 3)

<i>0-1 år</i>	<i>2-5 år</i>	<i>6-15 år</i>	<i>16 år ⇒</i>
2 personer	1 person	4 personer	3 personer

Fråga 4)

<i>Inga</i>	<i>1-5</i>	<i>6-15</i>	<i>16 ⇒</i>
5 personer	4 personer	Ingen	1 person

Fråga 5)

<i>Enskild firma</i>	<i>Handelsbolag</i>	<i>Aktiebolag</i>
4 personer	1 person	5 personer

Fråga 6)

<i>Ja</i>	<i>Nej</i>
4 personer	6 personer

Ja, för att:

- Jag vill inte vara beroende av någon annan.
- Få en trygg framtid.
- Möjlighet till en extra inkomst.

Nej, för att:

- Jag blev trött på mitt gamla jobb.
- Nej, det var ett naturligt beslut

Fråga 7)

<i>Farhågor:</i>	<i>Ja</i>	<i>Inga</i>
	7 personer	3 personer

I så fall vilka:

- 2 personer ansåg att lönsamhet var deras farhåga.
- 2 personer ansåg att rädslan att inte lyckas var deras farhågor.
- 2 personer var rädda att inte ha tillräckligt med kundunderlag.
- 1 person ansåg att stress/tidsbrist var en farhåga.
- För 2 personer inträffade deras farhågor, men de klarade upp dessa.

Fråga 8)

Den intervjuade angav flera motiv och de viktigaste kommer först:

Fördelar:

- 9 personer hävdade att deras motiv till att starta eget var viljan att få bestämma själv.
- 3 personer tyckte att frihet var viktigt.
- 2 personer ville bevisa för sig själva (Motivation)
- 1 person tyckte det var bra att kunna fördela sin arbetstid själv.
- 1 person ansåg att omväxlande arbetsuppgifter var viktigt.
- 1 person sade att trygghet var en avgörande faktor.
- 1 person hävdade att det var en ekonomisk fördel att driva företag.

Nackdelar:

- 2 personer tyckte att ovissheten var en nackdel. Det är ingenting företagaren kan styra själv.
- 2 personer ansåg att sårbarhet var ett problem, eftersom man ej kan vara sjuk när man är egen företagare. Du måste alltid vara tillgänglig.
- 2 personer tyckte det var krävande att ständigt vara tvungen att behaga kunder.
- 2 personer sade att de höga skatterna var en nackdel för en egen företagare. Speciellt för små företagare.
- 1 person ansåg att det var för tidskrävande att själv driva ett eget företag.
- 1 person sade att det var svårt att skilja på privatliv och jobb.
- 1 person hävdade att det som i enskild firma är en social nackdel eftersom man inte har några arbetskamrater.
- 1 person tyckte att det var jobbigt med press från omgivningen.
- 1 person menade att man ej hade samma trygghet som en anställd gällande lön och semester osv.

Fråga 9)

<i>Ja</i>	<i>Nej</i>
6 personer	4 personer

Motivering:

Nej:

- Att driva eget var mer positivt och stimulerande än tänkt.
- Mer jobb med lagar och pappersarbete vid hantering av personal.
- Att vara egen företagare var mer administrativt arbete än förväntat.
- Det är svårt att koppla av på mycket mer jobb än förväntat.

Ja:

- Tyckte det var roligt att driva eget, speciellt med kundkontakt.
- Det var viktigt att det skulle gå runt.

Fråga 10)

Alla 10 personer ansåg att det krävdes olika egenskaper för att kunna driva eget företag. Vi nämnder de viktigaste först:

Driftig:	6 personer
Ekonomiskt sinnad:	5 personer
Duktig på sin sak:	4 personer
Kommunikationsförmåga:	3 personer
Utbildad:	3 personer
Organisationsförmåga:	2 personer
Handlingskraftig:	2 personer
Initiativförmåga:	1 person
Orädd:	1 person
Ärlig:	1 person
Öppen:	1 person
Nyfiken:	1 person
Målinriktad:	1 person
Pushig:	1 person
Inte rädd för att jobba:	1 person

Fråga 11)

Följande egenskaper ansåg de tio personer sig ha och de viktigaste kommer först:

Social förmåga:	3 personer
Ekonomiskt sinnad:	3 personer
Kommunikativ:	2 personer
Ärlig/Öppen:	2 personer
Driftig:	2 personer
Pushig/Tuff:	2 personer
Orädd:	2 personer
Seriös:	2 personer
Självgående:	2 personer
Rutinerad:	1 person
Organisationsförmåga:	1 person
Beslutskraftig:	1 person
Skapa trivsel på arbetsplatsen:	1 person
Noggrann:	1 person
Envis:	1 person
Duktig på sin sak:	1 person
Flexibel:	1 person

Fråga 12)

6 personer vet ej hur förutsättningarna är medan 4 personer vet.

Av dess 4 personer säger de:

- 1 person sade att det var enklare än man trodde.
- 1 person hävdade att Sverige var företagsvänligt.
- 1 person ansåg att Sverige hade ett gott rykte.
- 2 personer tyckte det var bra med starta eget bidrag.
- 1 person tyckte det var dystert för små företagare.
- 1 person ansåg att Sverige borde satsa mer på företagen och försöka hålla produktionen inom Sverige.

Skiljer sig Sverige från andra länder?

<i>Ja</i>	<i>Nej</i>	<i>Vet ej</i>
1 person	1 person	8 personer

Fråga 13)

De viktigaste anledningarna kommer först.

- 4 personer tyckte det var svårt att kombinera jobb med barn.
- 4 personer ansåg att män hade bättre självförtroende än kvinnor.
- 2 personer sade att kvinnor var osäkra.
- 2 personer hävdade att kvinnor sökte trygghet.
- 3 personer tyckte att män vågade mer.
- 2 personer ansåg att kvinnor satsade mer på familj.

- 2 personer sade att män var mer karriärs inriktade och penning galna.
- 2 personer tyckte att kvinnor är mer försiktiga.
- 1 person hävdade att kvinnor kände att de måste vara dubbelt så bra än männen.
- 1 person sade att kvinnor var mer vårdande medan männen var mer egoistiska.
- 1 person ansåg att kvinnor är mindre flexibla inom familj.

Fråga 14)

- 3 personer kommer att sälja sitt företag
- 2 personer vet ej vad som kommer att hända med deras företag.
- 2 personer kommer att lägga ned sitt företag.
- 2 personer tror att de kommer att binda någon familjemedlem till företaget.
- 1 person sade att aktiebolaget kommer att läggas ned, men rörelsen säljs/lever vidare.

Fråga 15)

9 personer av de intervjuade svarade att de skulle göra om det. Och deras anledningar var följande:

- Det viktiga är chansen att få bestämma själva.
- Att vara egen företagare innebär en möjlighet till att tjäna pengar och kunna vara fri.
- En annan motivering var att det var roligt med kundkontakt.
- Ytterligare en hävdade att man skulle tro på sin affärsidé och att timing för startandet av företaget var viktigt.
- Många ansåg att de fått lära sig mycket.
- Någon sa att om de skulle driva eget företag igen så skulle det vara i en annan bransch.
- De flesta tyckte att de hade tillräckligt positiva erfarenheter till att vilja starta eget företag igen.
- En person som redan hade eget företag, sökte nya utmaningar och startade nyligen ett nytt eget företag i annan bransch.
- För någon passade det bättre att vara egen företagare.
- En person sade att den inte ville starta företag igen, eftersom pg a barn vill hon hellre bli anställd för att kunna jobba deltid.

Övriga kommentarer:

De som har kraft och mod skall förverkliga sina drömmar inom yrkeslivet och testa sina idéer innan det är för sent. Att skapa sina möjligheter ger förutsättningar. Framförallt våga och tro på sig själv!